

دانشگاه آزاد اسلامی

واحد مرودشت

دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، گروه مدیریت آموزشی

پایان نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد (M.A) در رشته برنامه ریزی درسی

عنوان:

ارزیابی میزان همخوانی برنامه درسی قصد شده، اجرا شده و کسب

شده درس کار آفرینی رشته برق آموزشکده فنی مرودشت در سال

تحصیلی ۹۱-۹۲

استاد راهنما:

دکتر عباس قلتاش

استاد مشاور:

دکتر احمد رضا اوجی نژاد

نگارش:

علی ضامن رحیمی

مهر ۱۳۹۲

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

معاونت پژوهش و فن آوری

به نام خدا

شورای اخلاق پژوهش

بیاماری از خداوند سبحان و اعتقاد به این که عالم محضر خداست و همواره ناظر بر افعال انسان و به منظور پاس داشت مقام بلند دانش و پژوهش و نظر به اهمیت جایگاه دانشگاه «اعتمادی فرهنگ و تمدن بشری، مادر انجمنیان و اعضا»

بیست علمی و اخلاقی دانشگاه آزاد اسلامی متعدد می گردیم اصول زیر را در انجام فعالیت های پژوهشی مد نظر قرار داده و از آن تخطی نکنیم:

۱- اصل تحقیقت جویی: تلاش در راستای پی جویی تحقیقت و وفاداری به آن و دوری از حرکت پنهان سازی تحقیقت.

۲- اصل رعایت حقوق: التزام به رعایت کامل حقوق پژوهشگران و پرسنل (انسان، حیوان و نبات) و سایر صاحبان حق.

۳- اصل مالکیت مادی و معنوی: تعهد به رعایت کامل حقوق مادی و معنوی دانشگاه و کلیه بکاران پژوهش.

۴- اصل منافع ملی: تعهد به رعایت مصالح ملی و در نظر داشتن پیشرو توسعه کشور در کلیه مراحل پژوهش.

۵- اصل رعایت انصاف و امانت: تعهد به اجتناب از حرکت جانب داری غیر علمی و حفاظت از اموال، تجهیزات و منابع در اختیار.

۶- اصل رازداری: تعهد به صیانت از اسرار و اطلاعات محرمانه افراد، سازمان ها و کشور و کلیه افراد و نهاد های مرتبط با تحقیقت.

۷- اصل احترام: تعهد به رعایت حریم ها و حرمت ها در انجام تحقیقتات و رعایت جانب تعد و خودداری از حرکت حرمت شکنی.

۸- اصل ترویج: تعهد به رواج دانش و اشتهار نتایج تحقیقتات و انتقال آن به بکاران علمی و دانشجویان به غیر از مواردی که منع قانونی دارد.

۹- اصل برائت: التزام به برائت جویی از حرکت رفتار غیر حرفه ای و اعلام موضع نسبت به کسانی که حوزه علم و پژوهش را به شائبه های غیر علمی می آلاینند.

معاونت پژوهش و فن آوری

به نام خدا

تعهد اصالت رساله یا پایان نامه تحصیلی

اینجانب علی ضامن رحیمی دانش آموخته مقطع کارشناسی ارشد در رشته برنامه ریزی درسی که در تاریخ ۹۲/۷/۱۷ از پایان نامه خود تحت عنوان " ارزیابی میزان همخوانی برنامه درسی قصد شده، اجرا شده و کسب شده درس کارآفرینی رشته برق آموزشکده فنی مرودشت در سال تحصیلی ۹۱-۹۲ با کسب نمره ۱۷/۸۰ دفاع نموده ام بدینوسیله متعهد می شوم:

- ۱) این پایان نامه حاصل تحقیق و پژوهش انجام شده توسط اینجانب بوده و در مواردی که از دستاوردهای علمی و پژوهشی دیگران (اعم از پایان نامه، کتاب، مقاله و ...) استفاده نموده ام، مطابق ضوابط و رویه موجود، نام منبع مورد استفاده و سایر مشخصات آنرا در فهرست مربوطه ذکر و درج کرده ام.
- ۲) این پایان نامه قبلاً برای هیچ مدرک تحصیلی (هم سطح، پایین تر یا بالاتر) در سایر دانشگاه ها و موسسات آموزش عالی ارائه نشده است.
- ۳) چنانچه بعد از فراغت از تحصیل، قصد استفاده و هرگونه بهره برداری اعم از چاپ کتاب، ثبت اختراع و ... از پایان نامه داشته باشم، از حوزه معاونت پژوهشی واحد مجوزهای مربوطه را اخذ نمایم.
- ۴) چنانچه در هر مقطع زمانی خلاف موارد فوق ثابت شود، عواقب ناشی از آن را می پذیرم و دانشگاه آزاد اسلامی واحد مرودشت مجاز است با اینجانب مطابق ضوابط و مقررات رفتار نموده و در صورت ابطال مدرک تحصیلی ام هیچگونه ادعایی نخواهم داشت.

نام و نام خانوادگی:

تاریخ و امضاء

دانشگاه آزاد اسلامی

واحد مرودشت

دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، گروه مدیریت آموزشی

پایان نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد (M.A) در رشته برنامه ریزی درسی

عنوان:

ارزیابی میزان همخوانی برنامه درسی قصد شده، اجرا شده و کسب

شده درس کار آفرینی رشته برق آموزشکده فنی مرودشت در سال

تحصیلی ۹۱-۹۲

استاد راهنما:

دکتر عباس قلتاش

استاد مشاور:

دکتر احمد رضا اوجی نژاد

نگارش:

علی ضامن رحیمی

مهر ۱۳۹۲

صورتجلسه دفاع از پایان نامه کارشناسی ارشد (M.A)

نام و نام خانوادگی دانشجو: علی ضامن رحیمی در تاریخ ۱۳۹۲/۶/۱۷ رشته: برنامه ریزی درسی از
پایان نامه خود با عنوان: ارزیابی میزان همخوانی برنامه درسی قصد شده، اجرا شده و کسب شده درس
کارآفرینی رشته برق آموزشکده فنی مرودشت در سال تحصیلی ۹۲-۹۱ با درجه عالی
ونمره ۱۷/۸۰ دفاع نموده است.

نام و نام خانوادگی اعضای هیات داوری	سمت	امضاء اعضای هیات داوری
۱ - دکتر عباس قلتاش	استاد راهنما	
۲ - دکتر احمد رضا اوجی نژاد	استاد مشاور	
۳ - دکتر مسلم صالحی	استاد داور	
مراتب فوق مورد تایید است .	مدیر/معاونت پژوهشی	

مهر و امضاء

سپاسگزاری

شکر و سپاس و منت و عزت ، خدای را پروردگار خلق و خداوند کبریا

سزاوار است که بر تارک این پژوهش نام مبارک کسانی بنشیند که با پرتو افشانی بی دریغ خویش راه پر فراز و نشیب این رهرو کم توان را روشنایی بخشیدند.

با سپاس فراوان از استاد محترم جناب آقای دکتر :

عباس قلتاش (استاد راهنما)

که قبول زحمت فرموده و راهنمایی پایان نامه اینجانب را به عهده گرفته اند و در طول مدت آموزش و انجام این تحقیق همواره از راهنمایی های بی دریغ ایشان بهره گرفته ام.

دروود و سپاس صمیمانه خود را به استاد فرزانه و ارجمندم جناب آقای دکتر:

احمد رضا اوجی نژاد (استاد مشاور)

که همواره افتخار شاگردی ایشان را داشته ام تقدیم می کنم.

تقدیم به :

پدر بزرگوارم

سایه سار آرامش و حامی من

در تمام مراحل زندگی

مادر مهربانم

و بهشت خوب خدا، در زمین

و همسرم، مشاور من

در فراز و نشیب های زندگی

و دو دختر مهربان و دوست داشتنی ام

ناهید و نرگس

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

فصل اول: طرح کلی پژوهش

۱	چکیده
۲	مقدمه
۳	بیان مسأله
۶	اهمیت و ضرورت پژوهش
۸	اهداف پژوهش
۸	سئوالات پژوهش
۹	تعاریف مفهومی و عملیاتی متغیرها

فصل دوم: ادبیات و پیشینه تحقیق

۱۱	مقدمه
۱۱	مبانی نظری پژوهش

۱۳ مفهوم برنامه درسی
۱۷ سطوح تصمیم گیری در برنامه ریزی درسی
۱۷ سطوح طراحی برنامه درسی از نظر قورچیان
۱۹ عناصر برنامه درسی
۲۲ روش های یاد دهی و یادگیری
۲۲ ارزشیابی برنامه درسی
۲۳ انواع ارزشیابی
۲۴ برنامه درسی اجرا شده
۲۴ برنامه درسی قصد شده
۲۵ برنامه درسی سنجش شده
۲۵ برنامه درسی یاد گرفته شده
۲۶ اهداف کلی و جزئی درس کارآفرینی و پروژه
۲۸ تصویری کلی از کتاب کارآفرینی
۳۱ پیشینه تحقیق

پژوهش های انجام شده در داخل.....	۳۱
پژوهش های انجام شده در خارج.....	۳۵
جمع بندی.....	۳۷

فصل سوم: روش اجرای تحقیق

مقدمه.....	۳۹
روش تحقیق.....	۳۹
جامعه آماری.....	۳۹
نمونه و روش نمونه گیری.....	۴۰
ابزار گردآوری اطلاعات.....	۴۰
روش آماری تجزیه و تحلیل داده ها.....	۴۳
ملاحظات اخلاقی.....	۴۳

فصل چهارم: تجزیه و تحلیل یافته ها

مقدمه.....	۴۴
------------	----

داده های توصیفی ۴۵

یافته های استنباطی ۴۶

فصل پنجم: بحث و نتیجه گیری

مقدمه ۴۹

خلاصه پژوهش ۴۹

بحث و نتیجه گیری ۵۰

محدودیت های تحقیق ۵۲

پیشنهادات کاربردی ۵۳

پیشنهادات پژوهشی ۵۴

منابع ۵۵

پیوست ها ۶۲

چکیده انگلیسی ۷۶

فهرست جدول ها

<u>عنوان</u>	<u>صفحه</u>
جدول ۱-۲ هدف و محتوای کتاب کارآفرینی و پروژه	۲۶.....
جدول ۱-۳ فراوانی جامعه آماری آموزشکده فنی پسران مرودشت	۴۰.....
جدول ۲-۳ معیارهای مقیاس مربوط به مدرس	۴۱.....
جدول ۳-۳ معیارهای مقیاس مربوط به دانشجو	۴۲.....
جدول ۱-۴ بررسی میانگین و انحراف استاندارد نمرات برنامه درسی کسب شده	۴۵.....
جدول ۲-۴ بررسی میانگین و انحراف استاندارد نمرات برنامه درسی اجرا شده	۴۵.....
جدول ۳-۴ نتایج آزمون نرمال بودن نمرات برنامه درسی اجرا شده	۴۶.....
جدول ۴-۴ آزمون تی تک گروهی برای مقایسه دو میانگین بین برنامه درسی قصد شده و اجرا شده	۴۶.....
جدول ۵-۴ نتایج آزمون نرمال بودن نمرات برنامه درسی کسب شده	۴۷.....
جدول ۶-۴ اطلاعات توصیفی مربوط به نمرات برنامه درسی کسب شده	۴۷.....
جدول ۷-۴ نتایج آزمون میانه برنامه درسی کسب شده	۴۷.....
جدول ۸-۴ بررسی ضریب همبستگی بین برنامه درسی اجرا و کسب شده	۴۸.....

چکیده

هدف از انجام پژوهش حاضر ارزیابی میزان همخوانی برنامه درسی قصد شده، اجرا شده و کسب شده در درس کارآفرینی آموزشکده فنی پسران مرودشت در سال ۱۳۹۲-۱۳۹۱ بوده است. جامعه آماری این پژوهش شامل ۱۱۰ نفر از مدرسان و دانشجویان آموزشکده فنی و حرفه‌ای مرودشت بوده است. در این پژوهش از کل جامعه آماری بعنوان نمونه استفاده شده است به لحاظ ماهیت و اهداف، این پژوهش از نوع پژوهش‌های توصیفی از نوع پیمایشی است که در آن با استفاده از، نظرسنجی از مدرسان و دانشجویان آموزشکده به توصیف و مقایسه سه برنامه‌درسی قصدشده، اجراشده و کسب شده در درس کارآفرینی پرداخته است. برای گردآوری داده‌ها از پرسشنامه محقق ساخته که روایی و پایایی آنها با روش صوری و آلفای کرونباخ مورد تأیید قرار گرفت استفاده شده است. در تجزیه و تحلیل اطلاعات حاصل از داده‌ها در سطح آمار توصیفی از آماره‌هایی نظیر فراوانی، درصد، میانگین و انحراف معیار استفاده شده است و در سطح استنباطی از آزمون عمومی نرمالیتی شاپیرو-ویلک، تی تست تک‌نمونه‌ای، آزمون نا پارامتری میانه و ضریب همبستگی پیرسون استفاده شده است. که پس از بررسی چنین نتایجی بدست آمده است: بین برنامه‌درسی قصدشده با برنامه‌درسی اجرا شده و کسب‌شده در درس کارآفرینی رشته برق همخوانی وجود نداشته ولی بین برنامه‌درسی اجراشده و کسب‌شده همخوانی وجود داشته است.

کلید واژه‌ها: برنامه‌درسی قصدشده، برنامه‌درسی کسب‌شده، برنامه‌درسی اجراشده، درس کارآفرینی.

فصل اول

طرح کلی پژوهش

مقدمه

بحث از برنامه‌ریزی درسی یکی از بحث‌های مهمی است که در دنیای امروز بعنوان یک علم جدید به آن نگریده شده و به این نتیجه رسیده‌اند که پیشرفتهای جدید علم و تکنولوژی مرهون توجه به این علم می‌باشد با بررسی‌های که در این زمینه انجام شده مثل بررسی تاریخچه برنامه‌ریزی درسی در کشور آمریکا که جرقه آن از زمان مسابقه فضایی که در آن کشور روسیه با پرتاب سفینه اسپوتنیک به فضا از دانشمندان آمریکا پیشی گرفت شروع شده و دولت مردان علت عدم موفقیت خود را از کارشناسان و صاحب نظران وقت مورد سؤال فرار دادند که در نهایت علت را در ضعف در آموزش و پرورش دیدند و برای پیشرفت در این زمینه نیز لازمه‌اش داشتن برنامه‌درسی مدون و حساب شده که همه زوایای روش علمی را برای پیشرفت مدنظر داشته باشد (پروند، ۱۳۸۸).

مهمترین عامل حفظ فرهنگ و قدرت یک جامعه، نظام آموزش و پرورش آن است (بالم^۱، کوک^۲، ۲۰۱۰). در چند دهه گذشته، بسیاری از کشورهای جهان، در زمینه نداشتن آمادگی کافی نظام آموزش خود در پرورش مهارتها و دادن دانش لازم به شهروندان برای کار و زندگی توأم با موفقیت، در جامعه پیچیده امروزی، نگرانیهای فزاینده داشته‌اند (هاموند^۳، ۱۹۹۴). در واکنش به این نگرانیها، بهبود بخشیدن به نظام آموزشی، روش‌های آموزشی و برنامه‌ریزی‌های آموزشی و درسی مورد توجه قرار گرفته است؛ در عین حال، بسیاری از شیوه‌های آموزشی مورد قبول، از روش‌های تدریس گذشته و مبتنی بر دیدگاههای سنتی رفتارگرایانه متأثر شده‌اند که اساساً، تدریس را بیان و انتقال واقعیتها و اطلاعات به دانش‌آموزان می‌دانند (درست مثل پر کردن لیوان خالی)، در حالی که روش‌های فوق در پرورش استعداد و تواناییهایی که دانش‌آموزان برای زندگی روزمره خود به آنها نیاز دارند، ناموفق بوده‌اند (آقازاد، ۱۳۸۳). در کنوانسیون حقوق کودکان و اهداف آموزش و پرورش، توصیه می‌شود که برنامه‌ریزیهای آموزشی و درسی و برنامه‌ها باید در

¹ -Balm

² -Kuck

³ - Hammond

زمینه‌های اجتماعی، فرهنگی، زیست محیطی و اقتصادی کودک ارتباط مستقیم داشته باشند (رمپال^۱، ۲۰۱۰). اگر نظام‌های آموزشی را به عنوان اسکلت‌ها در نظر گرفته شوند، برنامه‌درسی به عنوان ساختاری که این اسکلت‌ها را حفظ می‌کند، مشخص است که برنامه‌درسی تأثیر بسیار زیادی بر نظام‌های آموزشی و به خصوص، تأثیر مثبتی بر آموزش و پرورش دارد (بالم.کوک، ۲۰۱۰). برنامه‌درسی به عنوان محصول برنامه‌ریزی درسی، یکی از کلیدی‌ترین عناصر آموزشی است به نحوی که توسعه و بقای نظام‌های آموزشی علاوه بر عوامل زیرساختی و بودجه، به کیفیت برنامه‌درسی آنها وابسته است (خندقی، ۱۳۸۹).

در حال حاضر نیز در تمامی کشورها خصوصاً کشور خودمان ایران و در کلیه مقاطع تحصیلی از مهد-کودک تا تحصیلات دانشگاهی توجه داشتن به مقوله برنامه‌درسی می‌تواند اثرات نوید بخشی در پیشرفت و تحول علوم و تکنولوژی در جامعه داشته باشد. و در این راستا یکی از ابزارهای مهم که می‌تواند در روند این توسعه و پیشرفت سهم بسزایی داشته باشد توجه به امر همخوان بودن برنامه‌درسی از زوایای مختلف (برنامه‌درسی قصدشده، اجراشده و کسب‌شده) می‌باشد چون توجه به این مقوله می‌تواند در این راستا کمک مؤثری در تحوّل برنامه‌ریزی درسی و در نهایت تحول و پیشرفت علم و تکنولوژی در کشور داشته باشد. در همین راستا لازم است که پژوهشگران و محققان و دانشجویان ارشد به این مقوله نظری داشته و برنامه‌درسی در تمام مقاطع را مورد بررسی و تحقیق قرار دهند و به بررسی میزان همخوانی برنامه‌درسی قصدشده، اجراشده و کسب‌شده دروس پرداخته و به بررسی آن زوایایی که در برنامه‌درسی لازم است به آن توجه شود نگرینسته و مورد بررسی قرار گیرد و این تحقیق نیز با توجه به اینکه زمینه کاری و فعالیت محقق در ارتباط با دانشگاه و دانشجویان دانشکده فنی بوده، به بررسی متغیرهای برنامه‌درسی (قصدشده، اجراشده و کسب‌شده) در کتب درس کارآفرینی و پروژه آموزشکده فنی پرداخته تا این شالله راهی باشد برای سایر محققان و دانشجویان تا به بررسی متغیرهای برنامه‌درسی سایر دروس پرداخته و در نهایت پی به نقاط قوت و ضعف آنها برده و در جهت بهبود و تقویت آنها گام‌های برداشته شود.

بیان مسئله

ابتدا لازم است که دید اجمالی نسبت به برنامه‌درسی داشته باشیم چون وقتی که در بین اکثریت حتی خیلی از فرهنگیان صحبت از برنامه‌درسی به میان می‌آید اذهان به سمت برنامه کلاسی و برنامه‌ای که در آن زمان انجام تکلیف یا درس خاص توسط دانش‌آموز یا دانشجو را شامل می‌شود. اصطلاح برنامه‌درسی از نظر لغت شناسی ریشه در واژه لاتین *curere* دارد که به معنای میدان مسابقه یا میدانی برای دویدن است که

¹ - Rampal

می توانیم بگوییم این تعریفی ناقص است برنامه‌درسی که همان تعریف برنامه‌درسی متناسب با وجوه تمثیل و ریشه لغوی این واژه، معرف برداشت سنتی از برنامه‌درسی شناخته می‌شود که بر مجموعه‌ای از تصمیم‌های از پیش گرفته شده و مسیر شناخته شده‌ای که یادگیرندگان بر اساس تشخیص برنامه‌ریزان باید طی کنند (اسراری ۱۳۸۹، به نقل از؛ عصاره، ۱۳۸۹).

برنامه‌درسی را محصول برنامه‌ریزی‌درسی می‌دانند و برنامه‌ریزی را سازماندهی یک سلسله فعالیت‌های یاددهی و یادگیری به منظور ایجاد تغییرات مطلوب در رفتار یادگیرنده‌ها و ارزشیابی میزان تحقق این تغییرات می‌دانند (مهرمحمدی، ۱۳۸۹، ص ۱۲). برنامه‌درسی، جوهره هر نوع آموزشی است که در ترکیب با روش‌های مؤثر تدریس، کارآمدی و اثربخشی نظام آموزشی را تضمین می‌کند (لامپرت، پارکر و نری^۱، ۲۰۰۷). دربارهٔ عناصر یا اجزاء، به هیچ روی میان صاحب‌نظران برنامه‌درسی اتفاق نظر وجود ندارد و دامنهٔ وسیعی از یک تا نه عنصر، را در بر می‌گیرد برخی از تصمیم‌گیری‌ها در بارهٔ یک عنصر، ناشی از یادگیری، برخی دیگر محتوا، را در حوزه کار برنامه‌ریزان درسی قلمداد کرده‌اند. کلاین نه عنصر را عناصر تشکیل دهنده برنامه‌درسی معرفی می‌کند که عبارت‌اند از: هدفها، محتوا، فعالیت‌های یادگیری، روش‌های تدریس، مواد و منابع یادگیری، ارزشیابی، زمان، فضا و گروه‌بندی (مهرمحمدی، ۱۳۷۴).

برنامه‌ریزی درسی از لحاظ مفهومی اشاره به فرایندی دارد که حاصل یا نتیجه آن برنامه‌درسی است. واژه برنامه‌درسی به اختصار از ریشه (Racc course) به معنای میدان مسابقه یا فاصله یا مقدار راهی است که افراد باید طی کنند تا به هدف مورد نظر برسند. در این ریشه منظور از (course) همان مسیری است که استعاره از روند یا جریانی است که باید برای دست‌تابی به هدف طی شود (سیلور و همکاران، ۱۳۷۲). نظام‌های آموزشی شرایطی همچون میدان رقابت را برای دانشجویان تدارک می‌بینند که دارای آغاز و پایان است و دوندگان (دانشجویان) باید از نقطه آغاز حرکت کرده، با طی مسیر معین به نقطه پایانی برسند.

از طرفی این مسیر، همچون موانعی است که در مسیر مسابقه فراهم شده و عبور از آن‌ها به طور فزاینده دشوارتر می‌شود. مهرمحمدی (۱۳۷۴) اعتقاد دارد که برنامه‌درسی ریشه در واژه لاتین (course) دارد که معنای میدان مسابقه یا میدانی برای دویدن است اما معدل برنامه‌ریزی درسی را برای واژه (curriculum) صحیح نمی‌داند؛ زیرا برنامه‌ریزی درسی معرف یکی از ابعاد رشته برنامه‌درسی و تنها ناظر بر فرایند تدوین برنامه است.

علی‌رغم روشن بودن معنای لغوی واژه‌ی برنامه‌درسی، برداشت‌ها از این واژه در صحنه آموزش در قالب‌های زیر گنجانیده شده است؛ برنامه‌درسی به مجموعه‌ای از دروس یا برنامه‌ای برای مطالعه، فهرست

¹ - Lampert, Parker & Neary

رئوس مطالب، یک درس یا مجموعه‌ای از دروس، برنامه زمانی برای تدریس دروس، مجموعه‌ای از اهداف و مقاصد، مجموعه‌ای از تجارب یادگیری، شیوه‌ی تفکر یا طرح اطلاق شده است (فتحی و اجارگه، ۱۳۸۴؛ شریعتمداری، ۱۳۷۲).

دال (۱۹۹۳) در تعریف برنامه‌درسی آن را عبارت از محتوا و جریان رسمی و غیررسمی می‌داند که از طریق آن، یادگیرندگان تحت نظارت نظام آموزشی، معلومات و شیوه‌ی درک و فهم را بدست می‌آورند یا مهارت‌ها را فرا می‌گیرند یا نگرش و ارزش گذاری یا نظام ارزشی خود را تغییر می‌دهند. علاوه بر این، دال در جای دیگر به برنامه‌درسی رسمی (آشکار) و غیررسمی اشاره می‌کند و آن را در بر دارنده‌ی تعاملات روان شناختی، هنجارها و پویایی گروهی و به ویژه احساسات، نگرش‌ها و علایق موجود در میان استادان و دانشجویان می‌داند.

برنامه‌درسی شامل سازمان‌دهی یک سلسله فعالیت‌های یاددهی و یادگیری به منظور ایجاد تغییرات مطلوب در رفتار یادگیرنده‌ها و ارزشیابی میزان تحقق این تغییرات است (اسراری، ۱۳۶۸).

منظور از برنامه‌درسی اجراشده مجموعه اقدامات و فعالیت‌های یاددهی و یادگیری است که بر اساس برنامه‌درسی قصدشده و آنچه معلمان از آن برداشت کرده‌اند در محیط واقعی کلاسهای درس به اجرا در می‌آید. مجریان برنامه‌درسی که بطور خاص معلمان می‌باشند باید آن را عملیاتی کنند (رضایی، ۱۳۸۸).

ملکی (۱۳۸۴) بیان می‌دارد معلم باید تلاش کند عوامل داخل مدرسه را با هدف‌های برنامه درس هماهنگ نماید و انطباق لازم را فراهم نماید و قابلیت اجرایی به برنامه قصدشده بدهد. در این صورت برنامه تدوین شده به اجرا در می‌آید و اهداف برنامه قصدشده محقق می‌گردد.

از دیدگاه احمدی (۱۳۸۴) منظور از برنامه‌درسی آموخته‌شده یا کسب‌شده یادگیری‌ها و به عبارت بهتر تغییر رفتارهایی است که از طریق به اجرا در آمدن برنامه‌درسی در مجموعه دانش‌ها، مهارت‌ها و نگرش‌های دانش‌آموزان در این مرحله از دانش‌آموزان انتظار می‌رود که بتوانند به بخش قابل توجه‌ای از برنامه قصدشده دست یابند وجود فاصله و ناهماهنگی بسیار میان سه برنامه قصدشده، اجراشده و کسب‌شده ضعف اساسی در هر برنامه‌درسی به شمار می‌آید و آنچه مسلم است نوع رویکرد گروه برنامه‌درسی نسبت به فرآیند طراحی، تولید و اجرای برنامه‌درسی به ویژه توجه به ارزشیابی تکوینی و مجموعه‌ای از مراحل گوناگون طراحی، تدوین و اجرا می‌تواند نقش اساسی در ایجاد تعادل، هماهنگی و همخوانی برنامه‌های درسی داشته باشد. لازم است دیدگاه‌های برنامه‌ریزان به هم نزدیک باشد تا امکان انطباق این سه نوع برنامه تا حد امکان افزایش یابد و هدف‌های مورد نظر تحقق یابد و در صورتی که همپوشانی ضعیف شده یا از بین برود مقادیر زیادی انرژی، وقت و منابع انسانی و مالی بدون رسیدن به نتیجه‌های مطلوب از دست خواهد رفت هر چه

برنامه‌درسی مربوط به موضوعی اساسی و تأثیرگذار بر عوامل دیگر باشد میزان زبان‌های غیرقابل جبران افزایش می‌یابد. از این رو شناسایی نقاط ضعف و قوت یک برنامه‌درسی ضروری است که با روش نظام مند و همزمان در مرحله اجرا سه برنامه قصدشده، اجراشده و کسب‌شده ارزشیابی شوند. مسلماً نتایج این گونه ارزشیابی جامع و همه‌سویگر، اطلاعات مناسب را برای برنامه‌ریزان درسی، مدیران و معلمان فراهم می‌آورد تا بتوانند برای اصلاح و بهبود برنامه در زمینه‌های گوناگون تصمیم‌گیری کنند (رضایی، ۱۳۸۸).

با اهمیت روزافزون برنامه‌درسی و آموزشی و تأثیری که بر رشد علم و فن‌آوری دارد. همه کشورها پیوسته در تلاشند تا در نظام‌های آموزشی خود تجدید نظر نمایند و در برنامه‌درسی یافته‌های علمی و پژوهشی را اعمال کنند. نتایج پژوهش‌ها نشان می‌دهد برنامه‌درسی و آموزش ایران با علم و فن‌آوری روز تطابق ندارد (رضایی، ۱۳۸۸).

پرسش اساسی این پژوهش این است که به چه میزان بین برنامه‌درسی قصدشده، اجراشده و کسب‌شده درس کارآفرینی رشته برق آموزشکده فنی پسران مرودشت همخوانی وجود دارد و در این میان مشکلات و علل عدم تعادل در برنامه‌های یاد شده در کدامند.

اهمیت و ضرورت انجام پژوهش

با توجه به ویژگی‌های زمان حاضر که انسان با انبوه دانش و اطلاعات و توسعه فن‌آوری و تکنولوژی مواجه است نظام آموزشی کشور در کلیه سطوح ابتدایی، متوسطه دانشگاه‌ها وظیفه دارد که برنامه‌های آموزشی و درسی خود را به شکلی سامان‌دهی کنند که بتواند همه ظرفیت‌های شناختی، نگرشی، عاطفی و شخصیتی فراگیران در کلیه سطوح علمی را رشد داده و با استفاده از مزایای علوم و فن- آوری توانمندی- های لازم را برای رویارویی با تحولات جدید کسب نماید (هارلن، ۱۹۰۲، به نقل از؛ سعیدی، ۱۳۸۲).

برنامه‌درسی شامل فرصت‌های یادگیری و کلیه تجاربی است که با نظارت و مسئولیت نظام آموزشی (مدرسه یا دانشگاه) به منظور ایجاد تغییرات مطلوب در دانش‌ها، مهارت‌ها و نگرش‌های فراگیران طراحی و اجرا می‌شود و عملکرد و بازده آن مورد ارزشیابی قرار می‌گیرد (احمدی، ۱۳۸۵).

پژوهش پرویزیان (۱۳۸۴) نشان می‌دهد که اغلب دانش‌آموزان فاقد این ویژگی هستند و به عبارت دیگر برنامه‌های آموزشی نتوانسته است روحیه علمی و کاوشگری، آفرینندگی و خلاقیت را در دانش-آموزان پرورش دهد. شواهد نشان می‌دهد که در بسیاری از کشورها تأکید روند یاددهی-یادگیری یا محتوای کتاب‌ها بر روی حقایق اساسی و فهم مفاهیم علوم، متمرکز است و در تعداد محدودی بر کاربرد این مفاهیم